

Skatteministeriet

1. juli 2022
J.nr. 2022 - 173

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 161 af 17. december 2021 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lisbeth Bech-Nielsen (SF).

Jeppe Bruus

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

Hvor stort vurderer ministeren, at det tabte skatteprovenu er i 2021 fordelt på kommuner som følge af skattestopet i 2002, såfremt det antages, at de nominelle afgiftsbeløb ville udvikle sig i takt med pris- og lønudviklingen uden skattestop?

Svar

Det skønnes med betydelig usikkerhed – og med en række principielle forbehold, jf. nærmere omtale nedenfor – at den i spørgsmålet skitserede, kontrafaktiske udvikling i punktafgifterne hypotetisk kunne have medført et umiddelbart merprovenu for staten på ca. 9,5 mia. kr., svarende til et merprovenu på ca. 2,4 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd, jf. tabel 1.

(2022-niveau)	mia. kr.
Umiddelbart provenu	9,5
Provenu efter tilbageløb	7,8
Provenu efter tilbageløb og adfærd	2,4

Kilde: Skatteministeriet

Det bemærkes, at der ikke er tilstrækkelige datamæssige holdepunkter for at fordele denne yderligere afgiftsbetaling på kommuner.

Besvarelsen tager udgangspunkt i følgende beregningsmæssige forudsætninger:

Der er taget udgangspunkt de faktiske afgiftsprovenuer i 2021. For punktafgifter, der ikke er blevet indekseret i perioden fra 2002 til 2021, er beregnet en hypotetisk forhøjelse med et umiddelbart provenu svarende til den satsstigning, der ville have været gældende, hvis afgiften løbende var blevet indekseret med udviklingen i nettoprisindekset i perioden.

For afgifter, der er blevet indekseret i en del af perioden fra 2002 til 2021, er beregnet virkningen af en hypotetisk forhøjelse svarende til den ”manglende” indeksering. For en række energiafgifter, hvor der med den aktuelle lovgivning eksisterer en egentlig indekseringsmekanisme, beregnes dog ingen yderligere forhøjelse.

En række afgifter er løbende blevet forhøjet diskretionært med henblik på at sikre en ”de facto” indeksering, dog uden at en indekseringsmekanisme er fastsat i lovgivningen. I lovforslagene er disse forhøjelser beskrevet som svarende til indeksering over en årrække. Disse indekseringslignende satsændringer forudsættes at tælle som faktisk indeksering.

Der ses bort fra afgifter, der i perioden er blevet afskaffet, såsom passagerafgiften.

For afgifter, der både indeholder et punktelement (afgift i kroner) og et væsentligt værdielement (afgift i procent), beregnes en hypotetisk afgiftsforhøjelse alene på det provenu,

der skønnes at komme fra punktelementet. Det drejer sig blandt andre om tinglysningsafgiften.

Der er ikke taget højde for eventuelle krydseffekter, herunder påvirkningen på forbrugsadfærden af at ændre flere afgifter samtidig.

Der må tages det forbehold, at virkningerne af de hypotetiske afgiftsforhøjelser i besvarelsen ikke uden videre kan fortolkes som virkningen for de offentlige finanser af løbende at have indekseret punktafgifterne i perioden 2002 til 2021, jf. spørgsmålets kontrafaktiske natur.

For det *første* er der foretaget markante, diskretionære ændringer af en række afgiftssatser i perioden, fx er tobaksafgiften forhøjet i flere omgange. Det kan imidlertid ikke entydigt fastslås, om en eventuel indeksering i årene inden disse forhøjelser ville have haft betydning for størrelsen af disse diskretionære satsændringer.

For det *andet* er virkningen af de hypotetiske satsforhøjelser som nævnt teknisk beregnet med udgangspunkt i afgiftsprovenuene i 2021, dvs. med udgangspunkt i det aktuelle afgiftsgrundlag. En hypotetisk løbende indeksering af afgifterne siden 2002 ville i givet fald have kunnet påvirke grundlagene for de enkelte afgifter gennem ændret forbrugsadfærd mv., som dermed ville adskille sig afgiftsgrundlagene i 2021.

Desuden eksisterede der ikke indekseringsmekanismer for alle punktafgifter før skattestoppet i 2002. Der er altså ikke tale om, at skattestoppet som sådan har medført et mindreprovenu for staten som følge af aflyst indeksering. Det er ikke muligt at afgøre, om der i fravær af et skattestop ville være blevet indgået aftaler om indekseringsmekanismer eller øvrige indekseringslignende satsændringer.

Det bør således bemærkes, at skattestoppet vedrørende punktafgifter i udgangspunktet var en erklæring om at videreføre gældende lovgivning.

Det bemærkes endvidere, at der trods skattestoppet de facto er gennemført forhøjelser af visse punktafgifter, fx i forbindelse med aftalen Lavere skat på arbejde i 2007, hvor der blev indført en indeksregulering fra og med 2008 af afgifterne på el, kul, naturgas, mineralolie, CO₂ og svovl.

De viste provenuvirkninger kan således ikke direkte tolkes som virkningen på de offentlige finanser af skattestoppet.